

Kotihoidon palveluseteli

VD/7780/05.09.00/2016

Palveluseteli on yksi sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämistapa muiden vaihtoehtojen rinnalla. Palvelusetelillä edistetään palvelujen käyttäjien valinnanvapautta. Jos asiakas ei halua käyttää palveluseteliä, hänet ohjataan muulla tavoin järjestettävien palvelujen piiriin. Kunta hyväksyy palvelusetelin toimintaperiaatteet kunnassa kuten, mihin palveluihin palveluseteliä käytetään ja mikä on palvelusetelin arvo.

Palveluseteliä käyttävän asiakkaan asemaan vaikuttaa sama lainsäädäntö kuin muillakin tavoin järjestetyissä sosiaali- ja terveystalveluissa. Palvelusetelillä hankittujen yksityisten sosiaalipalveluiden asiakasta koskee myös kuluttajansuojalainsäädäntö.

Palveluseteli voi olla kaikille käyttäjille samansuuruinen tai tulosidonnainen, jolloin sen arvo riippuu asiakkaan tuloista. Jatkuvassa kotihoidossa käytetään STM:n ohjeiden mukaan tulosidonnaista palveluseteliä, tilapäiseen kotihoitoon annettavan palvelusetelin arvon päättää kunta. Setelin on katettava kustannukset kokonaan talveluissa, jotka ovat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaan asiakkaalle maksuttomia. Asiakas maksaa palveluntuottajalle palvelun hinnan ja palvelusetelin arvon välisen erotuksen eli omavastuuosuuden. Palvelusetelin arvosta riippumatta kunta on velvollinen suorittamaan palvelujen tuottajalle enintään asiakkaan ja palvelujen tuottajan välillä sovitun hinnan.

Vantaalla kotihoito järjestetään tällä hetkellä pääosin omana toimintana ja täydentävin osin ostopalveluna. Näiden rinnalle esitetään vanhus- ja vammaispalvelujen tavoitteiden mukaisesti jatkuvan kotihoidon palveluseteliä. Palvelusetelin arvioidaan sopivan kotihoidossa erityisesti niille asiakkaille, joiden palvelutarpeeseen pystytään vastaamaan yksittäisellä palvelulla, eikä monen palvelun kokonaisuudella. Asiakkaan palvelutarpeen tulee olla vakiintunut, jolloin palvelu- ja hoitosuunnitelmaan ei tarvita usein muutoksia, eikä uutta päätöksentekoa. Asiakkaan tai hänen omaisensa tulee pystyä myös hankkimaan palvelut palvelusetelillä, esim. vertailemalla eri palveluntuottajia.

Kotihoidon palveluseteli kohdennetaan pääsääntöisesti vähän palvelua tarvitseville asiakkaille, joiden palvelutarve on vakiintunut ja enintään 11 tuntia kuukaudessa. Näitä asiakkaita on jatkuvan kotihoidon asiakkaista tällä hetkellä n. 55 %. Kotihoidon oman henkilökunnan työpanos pitää pystyä kohdentamaan nykyistä enemmän paljon apua tarvitseville asiakkaille, sairaalasta kotiutuville sekä sairaalaan joutumisen ennaltaehkäisyyn. Palveluseteli ei sisällä kotisairaanhoidon palveluja, koska kotisairaanhoidoa tarvitsevien asiakkaiden palvelutarpeessa tapahtuu useammin muutoksia, ja hoidon suunnittelu edellyttää tiivistä yhteistyötä lääkärin kanssa.

Palveluseteli myönnetään kotihoidon asiakkuuskriteerit täyttävälle asiakkaalle. Asiakasohjausyksikön palveluohjaaja selvittää asiakkaan palvelutarpeen. Palvelusuunnitelman laadinnan yhteydessä sovitaan, miten palvelut asiakkaalle järjestetään. Jos asiakas valitsee palvelusetelin, asiakasohjauksen esimies tai virassa oleva palveluohjaaja myöntää palvelusetelin määrääjäksi. Palveluohjaaja seuraa palvelun toteutumista ja päivittää palvelusuunnitelmaa asiakkaan palvelutarpeiden mahdollisesti muuttuessa.

Jatkuvan kotihoidon palveluseteli on tulosidonnainen. Kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Setelin enimmäisarvoksi esitetään 28 euroa. Palveluasuminen kotona -asiakkaille palvelusetelin arvo määritellään tarvittaessa erikseen (näille asiakkaille kotihoito on maksutonta). Laskelmien perusteella 28 euron arvoisessa palvelusetelissä asiakkaan omavastuu alittaa kaikissa tuloluokissa asiakkaan kaupungille maksaman kotihoidon asiakasmaksun.

Kotihoidon palvelusetelistä tehtiin ennakkovaikutusten arviointi 26.8.2016, johon osallistui myös vanhusneuvoston jäsen Hilka Pokki. Arviointi vahvisti valmistelussa syntyneitä käsityksiä kotihoidon palvelusetelin kohdentamisesta vähän palvelua tarvitseville asiakkaille sekä palvelusetelin arvon määrittämisestä 28 euroon.

Vantaa otti keväällä 2016 käyttöön sähköisen palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmän PSOP:n, jossa kotihoidon palveluseteli toteutetaan

Vanhusten avopalvelujen päällikkö Päivi Keskinen esitteli kotihoidon palvelusetelin

Asian käsittely:

Keskustelussa nousi esiin:

- Kotihoidon palvelusetelin voi valita vain henkilö, joka hallitsee sähköisen palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmän (PSOP) käytön. Mikäli henkilö ei pysty käyttämään sähköistä alustaa, hänelle tarjotaan muita kotihoidon vaihtoehtoja (Vantaan kotihoidon palvelut, Vantaan kaupungin puitesopimuksella hankitun yrittäjän palvelu jne.). Mikäli asiakas valitsee palvelusetelin, hän tekee sopimuksen palveluntuottajan kanssa.
- Kunta valvoo palvelusetelituottajan antamaa palvelun laatua. Kun palvelusetelituottajia valitaan, tulee palveluntuottajan täyttää kunnan määrittelemät palvelujen laadun edellytykset. Mikäli palveluissa ilmenee epäkohtia tai ongelmia, kunta puuttuu niihin.
- Sähköinen palvelusetelijärjestelmä mahdollistaa kunnan ja palveluntuottajan välisen kustannusten vertailun. Pienillä tuntimäärillä tuotetun palvelusetelin kustannukset kunnalle eivät nouse suuremmiksi kuin kunnan omien tuottamien palvelujen kustannukset.
- Omaiset ja läheiset päättävät itse siitä, miten he osallistuvan omaisensa hoitoon. Kunta ei voi edellyttää heidän osallistumistaan.
- Palveluseteli on yhtä kuin palvelupäätös.

Vanhusneuvosto 28.11.2016

Esitys:

Merkitään tiedoksi esitys ja siitä käyty keskustelu

Päätös:

Merkittiin tiedoksi esitys ja siitä käyty keskustelu

Liite:

Diaesitys